

Normen

voor bevordering naar
het volgende leerjaar

Atheneum

2026-2027

DE HEEMGAARD
CHR. SCHOLENGEMEENSCHAP
ATHENEUM | HAVO | MAVO

ATHENEUM

Inleiding

Binnen de Atheneumafdeling hebben we afspraken gemaakt over het geven van onderwijs dat past bij het type leerling in deze afdeling en bij de eisen die (op termijn) aan deze leerling worden gesteld in het Wetenschappelijk Onderwijs.

Dit betekent dat we leerlingen geleidelijk aan vanaf de brugklas H/A en A laten wennen aan een bepaalde manier van werken, waarbij niet alleen de resultaten tellen, maar het proces ook belangrijk is. In het rapportcijfer komen de verschillende elementen tot uitdrukking, om het cijfer daarmee een voorspellend karakter te laten hebben t.a.v. het vervolg in de Atheneumafdeling. Ook diagnostische toetsen spelen hierbij een belangrijke rol. Zij geven zowel leerlingen als docenten essentiële informatie over de vraag of de leerling in voldoende mate beschikt over afdelingsspecifieke kenmerken.

In het algemeen wordt gedacht dat leerlingen in het Atheneum gemakkelijk kunnen "leren" en feiten kunnen reproduceren. Dit laatste is weliswaar essentieel, maar er is meer. De leerling moet worden voorbereid op wetenschappelijke principes en de daarbij horende leerhouding. Het is belangrijk dat leerlingen feiten leren en kunnen reproduceren en op die manier kennis verkrijgen die ze nodig hebben. Het feit echter dat ze goed kunnen leren, of het beseft hebben dat ze dit moeten doen, zegt echter nog niets over een meer wetenschappelijk gerichte houding die ze op het Atheneum moeten ontwikkelen. Deze houding stelt meerdere eisen en verwacht bepaalde vaardigheden van leerlingen. Vanzelfsprekend betekent dit dat er sprake is van een proces van geleidelijkheid: leerlingen moeten immers ook leren een bepaalde leerhouding aan te nemen en zich die eigen te maken.

Vanuit de Atheneumafdeling hebben we een aantal kenmerken gedefinieerd. Hoe meer de leerlingen die kenmerken vertonen, hoe groter de kans van slagen is binnen de afdeling.

Leerling kenmerken

Een Atheneumleerling is een leerling die in het algemeen in de basis beschikt over aspecten van meervoudige intelligentie en dus

- vanuit zichzelf nieuwsgierig, (zelf)ontdekkend en onderzoeksgericht aan het werk is;
- creatief kan denken en handelen (flexibiliteit in denkkraft vanuit diverse start- en standpunten);
- zich dingen kan verbeelden en zich kan inleven (empathie);
- abstract kan denken en modellen kritisch kan benaderen (denken vanuit voorwaarden);
- complexe leerstof aankan en hierin verbanden leert ontdekken;
- goed observeert en juist kan redeneren (volgens de wetten van de logica);
- het geleerde in een onbekende en/of nieuwe situatie (andere contexten) kan toepassen;
- op termijn zelf het eigen onderwijsproces vorm kan geven;
- naar zichzelf kan kijken (reflectie op het eigen leerproces en de eigen rol in relatie tot die van anderen) en daar lering uit kan trekken.

Becijfering

Bovenstaande kenmerken moeten niet absoluut worden benaderd. Het gaat om een geleidelijkheid, een ontwikkeling. Wel vinden we het belangrijk dat onderdelen van deze leerling kenmerken in zekere mate worden verwerkt in de toetsing en becijfering. Op die manier geeft het cijfer een juist beeld van de aanwezigheid van capaciteiten en kenmerken die nodig zijn in het atheneum. Zo kunnen we de cijfers ook op een juiste manier ten opzichte van elkaar wegen en zal het gesprek in de bevorderingsbespreking gaan over het resultaat in relatie tot leerling kenmerken, werkhouding en leergedrag.

De brugklas en latere jaren

Dit proces van het wegen van de cijfers speelt gelijk een belangrijke rol in de brugklas; deze is o.a. gericht op een goede determinatie van de leerlingen. Het doel is de leerlingen te plaatsen in de afdeling die qua uitdaging het beste bij de leerling past. Dit geldt natuurlijk in het bijzonder voor de A/H-brugklassen, maar ook t.a.v. de leerlingen die in A1 zijn geplaatst wordt bekeken of zij in de juiste afdeling zitten. In hogere leerjaren blijft de vraag relevant of de leerling op de goede plek zit.

Basisregels

Hieronder staan de regels die gelden voor de overgang (bevordering) naar een volgend leerjaar binnen de verschillende afdelingen op De Heemgaard.

1 Bevordering bij een volledig rapport

Dit betekent dat een leerling alleen bevorderd kan worden als alle cijfers op het rapport zijn vastgesteld en als er geen 'gaten' voor bepaalde vakken zijn. Wel kan het zo zijn dat het rapport door bijv. langdurige ziekte onvolledig is. In dat geval spreken we van 'overmacht' en zullen we het rapport in dat licht beoordelen.

2 Weging van de vakken

We hechten aan alle vakken evenveel waarde, maar houden bij de bevordering rekening met de kernvakken: Nederlands, Engels en wiskunde. Deze vakken spelen bij de slaag/zakregeling een bijzondere rol. Wettelijk mag een examenkandidaat voor deze vakken op de eindlijst maximaal één 5 hebben om te kunnen slagen (zie 7). Een wettelijk andere berekening heeft het combinatiecijfer (zie A4/5/6). Een bijzondere positie heeft het vak bewegingsonderwijs: Voor dit vak ontvangen de leerlingen in klas 2 en 3 een aparte rapportage. Hierin staat een indicatie van de vorderingen van de leerlingen, maar het vak telt als zodanig niet mee voor de tekortregeling (zie 3). Alle leerlingen volgen in de eerste en de tweede klas een PLUS-route (Kunst en Cultuur of Sport en Bewegen of Natuur en Techniek) of nemen deel aan het Entreprenasium (EP). De waarderingen voor de PLUS-route, het EP en voor het vak CCV worden aangeduid met O (=onvoldoende), V (=voldoende) of G (=goed). Net als bij bewegingsonderwijs tellen deze waarderingen niet mee voor de tekortregeling, maar bij de bespreking in de overgangsvergadering kan de waardering wel betrokken worden.

3 Aantal tekorten

Het uitgangspunt voor alle beslissingen die worden genomen in de overgangsvergadering, is het aantal tekorten dat de leerling heeft.

a) Voor klas 1 t/m 3:

1x het cijfer 5	= 1 tekort
1x het cijfer 4	= 2 tekorten
1x het cijfer 3 of lager	= 3 tekorten

b) Voor klas 4 en 5

Het uitgangspunt voor alle beslissingen die worden genomen in de overgangsvergadering, is het aantal tekorten dat de leerling heeft. Hierbij wordt een afgeleide van de slaag/zak regeling gehanteerd (zie schema).

De tekorten worden beoordeeld met behulp van hele getallen. Daarbij geldt de $\frac{1}{2}$ als grens. Dat betekent dat onder de $\frac{1}{2}$ naar beneden wordt afgerond en $\frac{1}{2}$ of hoger wordt naar boven afgerond. Voorbeelden: 7,52 wordt 8; 7,48 wordt 7.

In de cijferlijsten en op het rapport staan de cijfers in 1 decimaal. Die zijn afgekapt zodat bij afronding op helen geen misverstanden ontstaan 7,52 wordt 7,5 (afgekapt) en wordt geïnterpreteerd als 8. Een 7,48 wordt 7,4 (afgekapt) en wordt geïnterpreteerd als 7.

Voor vwo-4 en vwo-5 volgt uit het examenreglement wel een tweetrapsafronding: 7,48 wordt 7,5 en mag worden gelezen als 8.

4 In de overgangsvergadering is er sprake van drie mogelijkheden:

1. bevorderd naar het volgende leerjaar;
2. afgewezen voor het volgende leerjaar;
3. in bespreking. De uitslag van die bespreking kan zijn:
 - bevordering
 - afwijzing
 - bevordering naar een andere afdeling

5 Een leerling die plaatsneemt in een bepaald leerjaar, doet dit in principe voor het hele cursusjaar.

6 Elke leerling kan buiten de bevorderingsnormen om in bespreking worden genomen.

7 Een leerling komt altijd in bespreking als hij twee tekorten in de kernvakken (Nederlands, Engels en wiskunde) heeft.

8 Indien een leerling voor de tweede maal niet bevorderd kan worden binnen twee opeenvolgende jaren in dezelfde afdeling van de onderbouw van de school, volgt in principe

uitschrijving van de leerling voor die afdeling. Daarbij geldt dat de H/M brugklas tot de afdeling Havo wordt gerekend en de A/H brugklas tot de afdeling Atheneum.

9 Voor de berekening van het gemiddelde wordt uitgegaan van de onafgeronde cijfers, dus op één decimaal.

BEVORDERINGSOVERZICHT

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
Brugklas A1 naar A2	een gemiddelde van $\geq 6,5$ en maximaal 2 tekorten	- een gemiddelde van $< 6,4$ - een gemiddelde van $< 6,5$ en 3 tekorten - 4 tekorten of meer	- een gemiddelde $6,4$ en maximaal 2 tekorten - een gemiddelde van $\geq 6,5$ en maximaal 3 tekorten
Voor de vakken, die gebruik maken van de waarderingen "O" (onvoldoende), "V" (voldoende) en "G" (goed) geldt, dat een leerling die een "O" heeft, in bespreking komt.			

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
Brugklas B1 naar A2 (atheneumcijfers)	een gemiddelde van $\geq 6,5$ en maximaal 2 tekorten	- een gemiddelde van $< 6,4$ - een gemiddelde van $< 6,5$ en 3 tekorten - 4 tekorten of meer	- een gemiddelde $6,4$ en maximaal 2 tekorten - een gemiddelde van $\geq 6,5$ en maximaal 3 tekorten
Voor de vakken, die gebruik maken van de waarderingen "O" (onvoldoende), "V" (voldoende) en "G" (goed) geldt, dat een leerling die een "O" heeft, in bespreking komt.			

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
Brugklas B1 naar H2 (havocijfers)	een gemiddelde van $\geq 6,4$ en maximaal 2 tekorten	- een gemiddelde van $< 6,4$ en 3 of meer tekorten - 5 tekorten of meer	- een gemiddelde van $< 6,4$ en 1 of 2 tekorten - een gemiddelde van $\geq 6,4$ en 3 of 4 tekorten
Voor de vakken, die gebruik maken van de waarderingen "O" (onvoldoende), "V" (voldoende) en "G" (goed) geldt, dat een leerling die een "O" heeft, in bespreking komt.			

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
A2 naar A3	een gemiddelde van $\geq 6,0$ en maximaal 2 tekorten	- een gemiddelde van $< 6,0$ en 3 of meer tekorten - 5 tekorten of meer	- een gemiddelde van $< 6,0$ en 1 of 2 tekorten - een gemiddelde van $\geq 6,0$ en 3 of 4 tekorten
Voor de vakken, die gebruik maken van de waarderingen "O" (onvoldoende), "V" (voldoende) en "G" (goed) geldt, dat een leerling die een "O" heeft, in bespreking komt.			

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
A2 naar H3	Alle onvoldoendes worden met één punt verhoogd, daarna worden dezelfde normen toegepast als bij de overgang naar A3. Deze overstap kan alleen plaatsvinden met een positief advies van de meerderheid van de lesgevende docenten.		
Voor de vakken, die gebruik maken van de waarderingen "O" (onvoldoende), "V" (voldoende) en "G" (goed) geldt, dat een leerling die een "O" heeft, in bespreking komt.			

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
A3 naar A4	een gemiddelde van $\geq 6,0$ en maximaal 2 tekorten	- een gemiddelde van $< 6,0$ en 3 of meer tekorten - 5 tekorten of meer	- een gemiddelde van $< 6,0$ en 1 of 2 tekorten - een gemiddelde van $\geq 6,0$ en 3 of 4 tekorten

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
A3 naar H4	- Alle onvoldoendes worden met één punt verhoogd, daarna worden dezelfde normen toegepast als bij de overgang naar A4. - Voorafgaande aan de overgangvergadering moet er contact zijn geweest tussen de leerling en de decaan van de Havo om voor bevordering naar Havo 4 in aanmerking te komen. - Deze overstap kan alleen plaatsvinden met een positief advies van de meerderheid van de lesgevende docenten. - De maatschappelijke stage van 15 klokuren moet zijn afgerond. - Voor de vakken, die gebruik maken van de waarderingen "O" (onvoldoende), "V" (voldoende) en "G" (goed) geldt, dat een leerling die een "O" heeft, in bespreking komt. - Het gemiddelde wordt berekend door alle cijfers te middelen m.u.v. de vakken die gewaardeerd worden met een "O", "V" en/of "G". Let op! Het gemiddelde cijfer dat in Somtoday wordt getoond, is niet conform het bovenstaande berekend. Wij hanteren het gemiddelde zoals hierboven beschreven is en berekend moet worden.		

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
A4 naar A5	voldoen aan afgeleide van de slaag/zakregeling en het gemiddelde van alle cijfer $\geq 6,0^1$	niet voldoen aan afgeleide van slaag/zakregeling, noch aan de eis voor bespreking	- bij verhoging van één eindcijfer met één punt voldoen aan de slaag/zakregeling Of - voldoen aan de slaag/zakregeling maar het gemiddelde cijfer $< 6,0$
¹ Hierbij telt het combinatiecijfer mee en niet de afzonderlijke vakken daarvan. Het combinatiecijfer (zie slaag/zakregeling) wordt berekend door de op helen afgeronde cijfers van de vakken te middelen op 1 decimaal. Kunst algemeen en beeldende vormgeving vormen samen 1 cijfer. Let op! Het gemiddelde cijfer dat in Somtoday wordt getoond, is niet conform het bovenstaande berekend. Wij hanteren het gemiddelde zoals hierboven beschreven is en berekend moet worden.			

	bevorderd	afgewezen	in bespreking
A5 naar A6	voldoen aan afgeleide van de slaag/zakregeling en het gemiddelde van alle cijfer $\geq 6,0$ ¹	niet voldoen aan afgeleide van slaag/zakregeling, noch aan de eis voor bespreking	- bij verhoging van één eindcijfer met één punt voldoen aan de slaag/zakregeling Of - voldoen aan de slaag/zakregeling maar het gemiddelde cijfer $< 6,0$

¹ Hierbij telt het combinatiecijfer mee en niet de afzonderlijke vakken daarvan. Het combinatiecijfer (zie slaag/zakregeling) wordt berekend door de op helen afgeronde cijfers van de vakken te middelen op 1 decimaal. Kunst algemeen en beeldende vormgeving vormen samen 1 cijfer.

Let op! Het gemiddelde cijfer dat in Somtoday wordt getoond, is niet conform het bovenstaande berekend. Wij hanteren het gemiddelde zoals hierboven beschreven is en berekend moet worden.

Slaag/zak regeling

Een examenkandidaat is geslaagd als:

- het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers tenminste 5,5 is;
- hij voor een van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor een dan wel hier genoemde vakken als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
- hij onverminderd onderdeel b:
 - voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald.
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer is behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
 - voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer is behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
 - voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6,0 bedraagt;
- hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
- hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijke deel van elk profiel, de kwalificatie "voldoende" of "goed" heeft behaald.

Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak: Godsdienst, maatschappijleer, CKV en het profielwerkstuk, waarbij het profielwerkstuk in atheneum 6 wordt afgesloten. Voor atheneum 5 geldt dat Godsdienst, maatschappijleer en CKV als het zogenaamde combinatiecijfer meetellen.

versie september 2026

instemming MR, 23 september 2026